IL-ĦARSIEN TAD-DRITTIJIET FUNDAMENTALI FL-UE

L-Unjoni Ewropea hija mibnija fuq il-valuri tar-rispett għad-dinjità tal-bniedem, il-libertà, id-demokrazija, l-ugwaljanza, l-istat tad-dritt u r-rispett għad-drittijiet tal-bniedem, inkluż id-drittijiet ta' persuni li jappartjenu għal minoranzi, kif previst fl-Artikolu 2 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE). Sabiex ikun żgurat ir-rispett lejn dawn il-valuri, l-Artikolu 7 tat-TUE jipprevedi mekkaniżmu tal-UE li jiddetermina jekk hemmx ksur serju u persistenti tal-valuri tal-UE minn Stat Membru, u possibilment jissanzjonah. Dan il-mekkaniżmu ġie attivat għall-ewwel darba dan l-aħħar. L-UE hija marbuta bil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tagħha, li tistabbilixxi d-drittijiet li jridu jiġu rrispettati kemm mill-Unjoni Ewropea kif ukoll mill-Istati Membri meta jimplimentaw id-dritt tal-UE. L-UE hija impenjata wkoll li taderixxi għall-Konvenzjoni Ewropea għall-Ħarsien tad-Drittijiet tal-Bniedem u l-Libertajiet Fundamentali.

MILL-ĦARSIEN ĠUDIZZJARJU TAD-DRITTIJIET FUNDAMENTALI GĦALL-KODIFIKAZZJONI FIT-TRATTATI

Il-Komunitajiet Ewropej (KE) (issa l-Unjoni Ewropea) fil-bidu nett inħolqu bħala organizzazzjoni internazzjonali b'kamp ta' azzjoni essenzjalment ekonomiku. Għaldaqstant, ma kien hemm l-ebda perċezzjoni ta' ħtieġa għal regoli espliċiti dwar ir-rispett għad-drittijiet fundamentali, li għal żmien twil ma kinux imsemmija fit-Trattati, iżda xorta waħda kienu kkunsidrati garantiti mill-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali (KEDB) tal-1950, li l-Istati Membri kienu firmatarji tagħha.

Madankollu, ladarba l-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea (QĠUE) affermat il-prinċipji tal-effett dirett u tal-primat tad-dritt Ewropew, iżda rrifjutat li teżamina il-kompatibbiltà tad-deċiżjonijiet mad-dritt nazzjonali u kostituzzjonali tal-Istati Membri (Stork, il-kawża 1/58; Ruhrkohlen-Verkaufsgesellschaft, il-kawżi magħquda 36, 37, 38-59 u 40 - 59), ċerti qrati nazzjonali bdew jesprimu tħassib dwar l-effetti li tali ġurisprudenza jista' jkollha fuq il-protezzjoni tal-valuri kostituzzjonali bħad-drittijiet fundamentali. Jekk id-dritt Ewropew kellu jipprevali saħansitra fuq id-dritt kostituzzjonali nazzjonali, isir possibbli li dan jikser id-drittijiet fundamentali nazzjonali. Bi tweġiba għal dan ir-riskju teoretiku, fl-1974 il-Qorti Kostituzzjonali Ġermaniża u dik Taljana adottaw, kull waħda għaliha, deċiżjoni li fiha ddikjaraw is-setgħa tagħhom li jeżaminaw mill-ġdid id-dritt Ewropew bil-għan li jiżguraw il-konsistenza tiegħu mad-drittijiet kostituzzjonali (Solange I; Frontini). Dan wassal biex il-QĠUE tafferma permezz tal-ġurisprudenza tagħha l-prinċipju ta' rispett għad-drittijiet fundamentali, billi ddikjarat li d-drittijiet fundamentali huma minquxa fil-prinċipji ġenerali tal-liġi Komunitarja mħarsa mill-Qorti (Stauder, il-kawża 29-69). Dawn huma ispirati mit-tradizzjonijiet kostituzzjonali komuni

għall-Istati Membri (Internationale Handelsgesellschaft, il-kawża 11-70) u mit-trattati internazzjonali għall-ħarsien tad-drittijiet tal-bniedem li għalihom huma partijiet l-Istati Membri (Nold, il-kawża 4-73), li waħda minnhom hija l-KEDB (Rutili, il-kawża 36-75).

Bl-espansjoni progressiva tal-kompetenzi tal-UE għal politiki li għandhom impatt dirett fuq id-drittijiet fundamentali – bħall-ġustizzja u l-affarijiet interni (ĠAI), li aktar tard żviluppat fi spazju sħiħ ta' libertà, sigurtà u ġustizzja (AFSJ) – it-Trattati nbidlu biex l-UE tkun marbuta b'mod sħiħ li tħares id-drittijiet fundamentali. It-Trattat ta' Maastricht inkluda referenza għall-KEDB u għat-tradizzjonijiet kostituzzjonali komuni tal-Istati Membri bħala prinċipji ġenerali tad-dritt tal-UE, filwaqt li t-Trattat ta' Amsterdam afferma l-"prinċipji" Ewropej li fuqhom hija msejsa l-UE (fit-Trattat ta' Lisbona, il-"valuri" kif elenkati fl-Artikolu 2 tat-TUE) u ħoloq proċedura sabiex jiġu sospiżi d-drittijiet previsti mit-Trattati f'każijiet ta' ksur serju u persistenti tad-drittijiet fundamentali minn Stat Membru. L-abbozzar tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali u d-dħul fis-seħħ tagħha flimkien mat-Trattat ta' Lisbona huma l-aħħar żviluppi f'dan il-proċess ta' kodifikazzjoni maħsub biex jiżgura l-ħarsien tad-drittijiet fundamentali fl-UE.

L-ADEŻJONI TAL-UE GĦALL-KONVENZJONI EWROPEA GĦALL-ĦARSIEN TAD-DRITTIJIET TAL-BNIEDEM U TAL-LIBERTAJIET FUNDAMENTALI (KEDB)

Billi l-KEDB hija l-istrument ewlieni għall-ħarsien tad-drittijiet fundamentali fl-Ewropa, li l-Istati Membri kollha aderew għaliha, l-adeżjoni tal-KE għall-KEDB dehret bħala soluzzjoni loġika għall-ħtieġa li l-KE tintrabat mal-obbligi tad-drittijiet fundamentali. Il-Kummissjoni Ewropea pproponiet diversi drabi (fl-1979, fl-1990 u fl-1993) l-adeżjoni tal-KE għall-KEDB. Meta fl-1996 intalbet tagħti opinjoni dwar il-kwistjoni, il-Qorti tal-Ġustizzja ikkonkludiet, fl-Opinjoni 2/94 tagħha, li t-Trattat ma ppreveda l-ebda kompetenza għall-KE li tistabbilixxi regoli dwar id-drittijiet tal-bniedem jew li tikkonkludi konvenzjonijiet internazzjonali f'dan il-qasam, b'hekk l-adeżjoni kienet legalment impossibbli. It-Trattat ta' Lisbona rrimedja din is-sitwazzjoni billi introduċa l-Artikolu 6(2), li għamel l-adeżjoni obbligatorja tal-UE mal-KEDB. Dan ifisser li l-UE (kif kien diġà l-każ għall-Istati Membri tagħha) se tkun soġġetta, fir-rigward tar-rispett għad-drittijiet fundamentali, għal rieżami minn entità legali esterna għaliha nnifisha, jiġifieri l-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem (QEDB). B'riżultat tal-adeżjoni, ċittadini tal-UE, iżda wkoll ċittadini ta' pajjiżi terzi li jinsabu fit-territorju tal-UE, se jkunu jistgħu jikkontestaw atti ġuridiċi adottati mill-UE direttament quddiem il-QEDB abbażi tad-dispożizzjonijiet tal-KEDB, bl-istess mod kif huma jistgħu jikkontestaw l-atti ġuridiċi adottati mill-Istati Membri tal-UE.

Fl-2010, wara d-dħul fis-seħħ tat-Trattat ta' Lisbona, l-UE bdiet negozjati mal-Kunsill tal-Ewropa dwar abbozz ta' Ftehim ta' Adeżjoni, li ġie ffinalizzat f'April 2013. F'Lulju 2013, il-Kummissjoni talbet lill-QĠUE tiddeċiedi dwar il-kompatibbiltà ta' dan il-ftehim mat-Trattati. Fit-18 ta' Diċembru 2014, il-QĠUE tat opinjoni negattiva fejn qalet li l-abbozz tal-ftehim jista' jaffettwa b'mod negattiv il-karatteristiċi speċifiċi u l-awtonomija tad-dritt tal-UE (Opinjoni 2/13). Għaddejjin diskussjonijiet dwar kif jistgħu jingħelbu l-kwistjonijiet imqajma mill-QĠUE u kif għandhom isiru n-negozjati.

IL-KARTA TAD-DRITTIJIET FUNDAMENTALI TAL-UNJONI EWROPEA

B'mod parallel mal-mekkaniżmu ta' skrutinju "estern" previst mill-adeżjoni tal-KE mal-KEDB biex tiġi żgurata l-konformità tal-leġiżlazzjoni u tal-politiki mad-drittijiet fundamentali, kien meħtieġ mekkaniżmu ta' skrutinju "intern" fil-livell tal-KE sabiex ikun jista' jsir kontroll ġudizzjarju preliminari u awtonomu mill-QĠUE. Biex isir dan, kienet meħtieġa karta ta' drittijiet speċifika għall-UE, u fil-Kunsill Ewropew tal-1999 f'Cologne ġie deċiż li titlaqqa' Konvenzjoni biex tabbozza l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali.

Il-Karta ġiet ipproklamata solennement mill-Parlament, mill-Kunsill u mill-Kummissjoni f'Nizza fis-sena 2000. Wara li ġiet emendata, ġiet ipproklamata mill-ġdid fl-2007. Madankollu, huwa biss bl-adozzjoni tat-Trattat ta' Lisbona fl-1 ta' Diċembru 2009, li l-Karta daħlet fis-seħħ b'mod dirett, kif previst fl-Artikolu 6(1) tat-TUE, u b'hekk saret sors vinkolanti ta' dritt primarju.

Il-Karta, għalkemm ibbażata fuq il-KEDB u strumenti Ewropej u internazzjonali oħra, hija innovattiva f'diversi modi, b'mod partikolari billi tinkludi, fost kwistjonijiet oħra, id-diżabbiltà, l-età u l-orjentazzjoni sesswali bħala raġunijiet ipprojbiti ta' diskriminazzjoni, u tnaqqax l-aċċess għad-dokumenti, il-protezzjoni tad-data u l-amministrazzjoni tajba fost id-drittijiet fundamentali li tafferma.

Filwaqt li l-kamp ta' applikazzjoni tal-Karta huwa minn naħa waħda potenzjalment wiesa' ħafna, billi l-parti l-kbira tad-drittijiet li tirrikonoxxi huma mogħtija lil "kulħadd", irrispettivament min-nazzjonalità jew status, min-naħa l-oħra l-Artikolu 51 jillimita l-applikazzjoni tagħha għall-istituzzjonijiet u l-korpi tal-UE u, għall-Istati Membri, meta dawn jaġixxu biex jimplimentaw id-dritt tal-UE. Din id-dispożizzjoni sservi biex timmarka l-konfini bejn il-kamp ta' applikazzjoni tal-Karta u dak tal-kostituzzjonijiet nazzjonali u l-KEDB.

L-ARTIKOLU 7 TAT-TUE, IL-QAFAS TAL-ISTAT TAD-DRITT U Ċ-ĊIKLU TA' RIEŻAMI

Permezz tat-Trattat ta' Amsterdam inħoloq mekkaniżmu ġdid ta' sanzjonijiet biex jiżgura li d-drittijiet fundamentali, kif ukoll prinċipji u valuri Ewropej oħra bħad-demokrazija u l-istat tad-dritt, jiġu rrispettati mill-Istati Membri tal-UE lil hinn mil-limiti legali imposti mill-kompetenzi tal-UE. Dan ifisser li l-UE ngħatat is-setgħa li tintervjeni f'oqsma li jitħallew fid-diskrezzjoni tal-Istati Membri, f'sitwazzjonijiet ta' "ksur serju u persistenti" ta' dawn il-valuri. Mekkaniżmu simili kien ġie propost mill-Parlament għall-ewwel darba fl-abbozz tat-test tat-Trattat dwar l-UE tal-1984. It-Trattat ta' Nizza żied fażi preventiva, f'każijiet ta' "riskju ċar ta' ksur serju" tal-valuri tal-UE fi Stat Membru. Din il-proċedura kellha l-għan li tiżgura li l-ħarsien tad-drittijiet fundamentali, kif ukoll tad-demokrazija, l-istat tad-dritt u d-drittijiet tal-minoranzi, kif inklużi fil-kriterji ta' Copenhagen għall-adeżjoni ta' Stati Membri ġodda, tibqa' valida wkoll wara l-adeżjoni u għall-Istati Membri kollha bl-istess mod.

Il-paragrafu 1 tal-Artikolu 7 tat-TUE jipprevedi "fażi preventiva", li tagħti s-setgħa lil terz tal-Istati Membri, lill-Parlament Ewropew u lill-Kummissjoni jibdew proċedura li permezz tagħha l-Kunsill jista' jikkonstata, b'maġġoranza ta' 4/5, l-eżistenza ta' "riskju ċar ta' ksur

serju" fi Stat Membru tal-valuri tal-UE proklamati fl-Artikolu 2 tat-TUE, li jinkludu r-rispett għad-drittijiet tal-bniedem, għad-dinjità tal-bniedem, għal-libertà u għall-ugwaljanza u d-drittijiet ta' persuni li jappartjenu għal minoranzi. Qabel jipproċedi b'din il-konstatazzjoni, l-Istat Membru għandu jinstema' u jistgħu jsiru rakkomandazzjonijiet lill-Istat Membru inkwistjoni, filwaqt li l-PE għandu jagħti l-approvazzjoni tiegħu b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-voti mitfugħa u b'maġġoranza assoluta tal-membri komponenti tiegħu (l-Artikolu 354(4) tat-TFUE). Din il-proċedura, li hija preventiva, ġiet reċentement attivata mill-Kummissjoni fil-konfront tal-Polonja, u mill-Parlament Ewropew fil-konfront tal-Ungerija.

L-Artikoli 7.2 u 7.3 tat-TUE jipprevedu li, f'każ ta' "eżistenza ta' ksur serju u persistenti" tal-valuri tal-UE, jista' jiġi skattat "mekkaniżmu ta' sanzjoni" mill-Kummissjoni jew minn terz tal-Istati Membri (mhux mill-PE), wara li l-Istat Membru inkwistjoni ikun ġie mistieden iressaq l-osservazzjonijiet tiegħu. Il-Kunsill Ewropew jiddetermina l-eżistenza tal-ksur b'unanimità, wara li jikseb il-kunsens tal-Parlament bl-istess maġġoranza bħal tal-mekkaniżmu ta' prevenzjoni. Il-Kunsill Ewropew, b'maġġoranza kwalifikata, jista' jiddeċiedi li jissospendi lill-Istat Membru inkwistjoni minn xi wħud mid-drittijiet tas-sħubija, inkluż id-dritt tal-vot fil-Kunsill. Il-Kunsill jista' jiddeċiedi li jbiddel jew iħassar is-sanzjonijiet, għal darba oħra permezz ta' maġġoranza kwalifikata. L-Istat Membru kkonċernat ma jieħux sehem fil-votazzjonijiet fil-Kunsill jew fil-Kunsill Ewropew.

Sabiex timtela l-lakuna bejn l-attivazzjoni, li politikament hija diffiċli, tal-proċeduri tal-Artikolu 7 tat-TUE (li tintuża biex jiġu indirizzati sitwazzjonijiet li mhumiex fl-ambitu tad-dritt tal-UE) u l-proċeduri ta' ksur b'effett limitat (li jintużaw f'sitwazzjonijiet speċifiċi li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tad-dritt tal-UE), fl-2014, il-Kummissjoni nediet "Qafas tal-UE biex jissaħħaħ l-Istat tad-Dritt". Dan il-qafas għandu l-għan li jiżgura ħarsien effettiv u koerenti tal-istat tad-dritt, li huwa prerekwiżit biex jiġi żgurat ir-rispett għad-drittijiet fundamentali f'sitwazzjonijiet ta' theddid sistemiku għal dawk id-drittijiet. Dan jippreċedi u jikkomplementa l-Artikolu 7 tat-TUE u jipprevedi tliet fażijiet: valutazzjoni tal-Kummissjoni, jiġifieri djalogu strutturat bejn il-Kummissjoni u l-Istat Membru, segwit b'Opinjoni dwar l-Istat tad-Dritt jekk ikun meħtieġ; rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-istat tad-dritt; u segwitu tar-rakkomandazzjoni mill-Istat Membru. Dan il-qafas reċentement ġie applikat għall-ewwel darba fil-konfront tal-Polonja.

F'Lulju 2019, il-Kummissjoni għamlet pass ieħor 'il quddiem fil-Komunikazzjoni tagħha bit-titolu "It-tisħiħ tal-istat tad-dritt fl-Unjoni: Pjan ta' azzjoni" (COM(2019)0343) u nediet Ċiklu ta' Rieżami tal-Istat tad-Dritt, li jinkludi Rapport annwali dwar l-Istat tad-Dritt li jimmonitorja s-sitwazzjoni fl-Istati Membri b'rabta mal-istat tad-dritt, li jifforma l-bażi tad-djalogu interistituzzjonali. Ir-rapport ikopri l-ħarsien ġudizzjarju minn qrati indipendenti, is-separazzjoni tas-setgħat u l-infurzar tal-liġi tal-UE, iżda wkoll il-korruzzjoni, il-pluraliżmu tal-midja u l-elezzjonijiet. Jindirizza wkoll it-tkabbir tat-tabella ta' valutazzjoni tal-Ġustizzja tal-UE biex tinkludi mhux biss il-ġustizzja ċivili iżda wkoll dik kriminali u amministrattiva, l-istabbiliment ta' netwerk ta' punti ta' kuntatt nazzjonali biex tinġabar informazzjoni u jiġi żgurat djalogu mal-Istati Membri, u jinżamm djalogu mal-partijiet ikkonċernati, inklużi l-entitajiet tal-Kunsill tal-Ewropa, l-Organizzazzjoni għas-Sigurtà u l-Kooperazzjoni fl-Ewropa (OSKE), l-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi (OECD), in-netwerks ġudizzjarji u l-NGOs.

STRUMENTI OĦRA TAL-UE GĦALL-ĦARSIEN TAD-DRITTIJIET FUNDAMENTALI

L-UE għandha strumenti oħra għad-dispożizzjoni tagħha li għandhom l-għan li jħarsu d-drittijiet fundamentali.

Meta tipproponi inizjattiva leġiżlattiva ġdida, il-Kummissjoni tindirizza l-kompatibbiltà mad-drittijiet fundamentali permezz ta' valutazzjoni tal-impatt, aspett li sussegwentement jiġi eżaminat ukoll mill-Kunsill u mill-Parlament. Barra minn hekk, il-Kummissjoni tippubblika rapport annwali dwar l-applikazzjoni tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali, li jiġi eżaminat u diskuss mill-Kunsill, li jadotta konklużjonijiet dwaru, u mill-Parlament, fil-qafas tar-rapport annwali tiegħu dwar is-sitwazzjoni tad-drittijiet fundamentali fl-UE. Mill-2014, il-Kunsill kellu wkoll djalogu annwali bejn l-Istati Membri kollha fi ħdan il-Kunsill biex jippromwovi u jissalvagwardja l-istat tad-dritt, filwaqt li jiffoka fuq suġġett differenti kull sena. Fil-kuntest tas-Semestru Ewropew, il-kwistjonijiet marbuta mad-drittijiet fundamentali huma mmonitorjati u jistgħu jkunu s-suġġett ta' rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż. L-oqsma kkonċernati jinkludu s-sistemi ġudizzjarji (abbażi tat-Tabella ta' Valutazzjoni tal-Ġustizzja), kif ukoll id-diżabbiltà, id-drittijiet soċjali u d-drittijiet taċ-ċittadini (fir-rigward tal-ħarsien mill-kriminalità organizzata u mill-korruzzjoni). Il-Bulgarija u r-Rumanija huma wkoll suġġetti għall-Mekkaniżmu għall-Kooperazzjoni u l-Verifika, li jinkludi elementi relatati mad-drittijiet fundamentali.

Barra minn hekk, il-Kummissjoni reċentement ipproponiet Regolament dwar il-protezzjoni tal-baġit tal-Unjoni f'każ ta' nuqqasijiet ġeneralizzati fir-rigward tal-istat tad-dritt fl-Istati Membri, li jorbot il-fondi tal-UE mar-rispett għall-istat tad-dritt. Jekk jiġi adottat, dan l-istrument se jippermetti li titpoġġa pressjoni fuq l-Istati Membri li jiksru d-drittijiet fundamentali.

Il-proċedimenti ta' ksur huma strument importanti biex jiġi sanzjonat il-ksur tad-drittijiet fundamentali fl-UE. Dawn jistgħu jiġu mnedija f'każijiet ta' nuqqas ta' konformità ta' liġi nazzjonali mad-dritt tal-UE u mad-drittijiet fundamentali kif protetti minnu, f'każijiet individwali u speċifiċi (filwaqt li l-Artikolu 7 japplika għal sitwazzjonijiet li jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tad-dritt tal-UE u f'każijiet fejn il-ksur tad-drittijiet fundamentali huwa sistematiku u persistenti).

L-Aġenzija tal-UE għad-Drittijiet Fundamentali (FRA), li ġiet stabbilita fl-2007 fi Vjenna, għandha rwol maġġuri fil-monitoraġġ tas-sitwazzjoni tad-drittijiet fundamentali fl-UE. Il-FRA għandha l-kompitu li tiġbor, tanalizza, ixxerred u tevalwa l-informazzjoni u d-data relatati mad-drittijiet fundamentali. Twettaq ukoll riċerka u stħarriġ xjentifiku, u tippubblika rapporti annwali u tematiċi dwar id-drittijiet fundamentali.

IR-RWOL TAL-PARLAMENT EWROPEW

Il-Parlament minn dejjem appoġġa t-tisħiħ tar-rispett u l-ħarsien tad-drittijiet fundamentali fl-UE. Fl-1977, il-Parlament, flimkien mal-Kunsill u l-Kummissjoni, kienu diġà adottaw Dikjarazzjoni Konġunta dwar id-Drittijiet Fundamentali, li fiha t-tliet istituzzjonijiet impenjaw ruħhom li jirrispettaw id-drittijiet fundamentali fl-eżerċizzju tas-

setgħat tagħhom. Fl-1979, il-Parlament adotta riżoluzzjoni fejn appella li l-Komunità Ewropea għandha taderixxi mal-KEDB.

L-abbozz tat-trattat tal-1984 li jistabbilixxi l-Unjoni Ewropea kien jispeċifika li l-Unjoni jeħtiġilha tħares id-dinjità tal-individwu u tirrikonoxxi fil-konfront ta' kull persuna li taqa' fil-ġurisdizzjoni tagħha, id-drittijiet u l-libertajiet fundamentali li joħorġu mill-prinċipji komuni tal-kostituzzjonijiet nazzjonali u tal-KEDB. It-Trattat ippreveda wkoll l-adeżjoni tal-Unjoni mal-KEDB. Fir-riżoluzzjoni tat-12 ta' April 1989, il-Parlament ipproklama l-adozzjoni tad-Dikjarazzjoni tad-Drittijiet u l-Libertajiet Fundamentali.

Mill-1993 lil hawn, kull sena il-Parlament organizza dibattitu u adotta riżoluzzjoni dwar is-sitwazzjoni tad-drittijiet fundamentali fl-UE, abbażi ta' rapport tal-Kumitat tiegħu għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Intern. Barra minn hekk, huwa adotta bosta riżoluzzjonijiet li jittrattaw kwistjonijiet speċifiċi li jikkonċernaw il-ħarsien tad-drittijiet fundamentali fl-Istati Membri.

Il-Parlament minn dejjem appoġġa lill-UE f'dak li jirrigwarda l-adozzjoni ta' karta tad-drittijiet tagħha stess, u talab li l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tkun vinkolanti. Dan fl-aħħar seħħ fl-2009 permezz tat-Trattat ta' Lisbona.

Aktar reċenti, il-Parlament għamel għadd ta' suġġerimenti biex jissaħħaħ il-ħarsien tad-drittijiet fundamentali fl-UE billi ppropona mekkaniżmi u proċeduri ġodda biex jimtlew il-lakuni eżistenti. F'diversi riżoluzzjonijiet mill-2012 lil hawn, il-Parlament talab għall-ħolqien ta' Kummissjoni ta' Copenhagen, kif ukoll ta' ċiklu ta' politika Ewropea tad-drittijiet fundamentali, mekkaniżmu ta' twissija bikrija, proċedura ta' ffriżar u t-tisħiħ tal-FRA.

Fit-test l-aktar reċenti tiegħu adottat dwar dan is-suġġett, il-Parlament ikkonsolida l-proposti preċedenti tiegħu u talab għall-istabbiliment ta' "mekkaniżmu tal-UE dwar id-demokrazija, l-istat tad-dritt u d-drittijiet fundamentali", li għandu jkun ibbażat fuq Patt tal-Unjoni li jkollu l-għamla ta' ftehim interistituzzjonali mal-Kummissjoni u mal-Kunsill. Dan għandu jinkludi ċiklu ta' politika annwali bbażat fuq rapport imfassal mill-Kummissjoni u minn bord ta' esperti, segwit minn dibattitu parlamentari u akkumpanjat minn arranġamenti li jindirizzaw ir-riskji jew il-ksur[1]. Il-Parlament talab ukoll għal abbozz ta' ftehim ġdid għall-adeżjoni tal-UE għall-KEDB, u għal tibdiliet fit-Trattat bħall-eliminazzjoni tal-Artikolu 51 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali, il-konverżjoni tagħha f'Karta tad-Drittijiet tal-Unjoni, u t-tneħħija tar-rekwiżit ta' unanimità fir-rigward tal-ugwaljanza u n-nondiskriminazzjoni.

Fl-2018, il-Parlament adotta riżoluzzjoni li tilqa' d-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex tattiva l-Artikolu 7(1) tat-TUE fil-konfront tal-Polonja, kif ukoll riżoluzzjoni li tniedi l-proċedura tal-Artikolu 7(1) tat-TUE fil-konfront tal-Ungerija, billi ressaq proposta motivata lill-Kunsill fejn stiednu jikkonstata jekk hemmx riskju ċar ta' ksur serju tal-valuri msemmija

[1]Il-Kummissjoni adottat ħafna mis-suġġerimenti tal-Parlament fil-komunikazzjoni tagħha tal-2019 (l-istabbiliment ta' ċiklu interistituzzjonali b'rapport annwali, il-monitoraġġ tal-Istati Membri dwar l-istat tad-dritt u kwistjonijiet relatati), iżda mhux dawk relatati li jkopru l-Artikolu 2 sħiħ (mhux biss l-istat tad-dritt, iżda wkoll id-demokrazija, id-drittijiet fundamentali u l-minoranzi), li tistabbilixxi kumitat ta' esperti indipendenti, tistabbilixxi ftehim interistituzzjonali dwar iċ-ċiklu, toħroġ rakkomandazzjonijiet għal kull Stat Membru u terġa' tibda l-pubblikazzjoni ta' rapporti kontra l-korruzzjoni.

fl-Artikolu 2 tat-TUE, u biex jindirizza rakkomandazzjonijiet xierqa lill-Ungerija f'dan ir-rigward[2].

Ottavio Marzocchi
12/2019

[2]Għal aktar informazzjoni dwar l-attivitajiet reċenti tal-Parlament dwar id-drittijiet fundamentali, ara "Il-ħarsien tad-drittijiet fundamentali fl-UE:il-kisbiet tal-Parlament Ewropew matul il-leġiżlatura 2014–2019 u l-isfidi għall-futur".